

5. Melnychuk, O. I. (2013). «Features of marketing activities of agricultural enterprises». *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, Vol. 2(39), 171–175.
6. Stvorennia vyrobnytstva z vysokoiu dodanoiuvartistiu – tse mozhlyvist dlia Ukrainy pidniatysia na novyi riven ekonomichnoho rozvytku [Creating high value-added production – an opportunity for Ukraine to rise to a new level of economic development]. Ministry of Economy of Ukraine. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=c8ae52f5-a426-4aff-a797-6ce46729135e&title=StvorenniaVirobnitstvaZ>.
7. Ustik, T. V., & Hirzheva, O. M. (2020). «Architecture of the information support mechanism for strategic marketing and sales management in an agricultural enterprise». *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, No. 1, 64–70. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2020-1-11>
8. Ustik, T. V. (2020). «Organization of the strategic planning process for marketing and sales of agricultural enterprises' products». *Ukrainian Journal of Applied Economics*, No. 1, 371–378. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-1-43>.

Abstract.

Perevozova I., Pyvovarov S., Hanenko A. Modern practice of implementing marketing and sales activities of agricultural enterprises: strategic and innovative aspects.

The article is devoted to the study of the modern practice of implementing marketing and sales activities of agricultural enterprises, focused on strategic and innovative aspects. The study of the modern practice of implementing marketing and sales activities is highly relevant, which makes it possible to reveal the possibilities of implementing innovative approaches and strategies that help agricultural enterprises remain competitive and develop in a rapidly changing environment. It is determined that the modern practice of implementing marketing and sales activities of agricultural enterprises, considering strategic and innovative approaches, is a key factor in their competitiveness and efficiency in dynamic market changes. It has been confirmed that strategic aspects provide long-term planning, market segmentation, brand formation, and adaptation to the requirements of sustainable development. At the same time, innovative solutions, such as introducing digital technologies, process automation, developing e-commerce, and using analytical tools, allow enterprises to respond promptly to challenges, optimize resources, and increase sales efficiency. It has been established that combining strategic and innovative approaches creates a synergy that allows enterprises to maintain their competitive position and open new development opportunities. This is especially important for the agricultural sector, where high dependence on external factors, such as weather conditions or fluctuations in market prices, requires stable and adaptive management mechanisms. Thus, improving marketing and sales activities through strategic planning and innovation is necessary for ensuring agricultural enterprises' sustainable development in modern conditions.

Keywords: agricultural enterprises, sales, innovations, marketing, strategic management, technologies, digitalization.

Стаття надійшла до редакції 06.11.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Perevozova I. V., Pyvovarov S. V., Hanenko A. P. Сучасна практика реалізації маркетингової збутової діяльності аграрних підприємств: стратегічний та інноваційний аспекти. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 6. С. 76–80.

Perevozova I., Pyvovarov S., Hanenko A. Modern practice of implementing marketing and sales activities of agricultural enterprises: strategic and innovative aspects. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 6, pp. 76–80.

УДК: 330.131.7:334.316; JEL classification: G32; O13; Q10
DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-6-16>

ГОЛОВКО Богдан Ігорович, науковий співробітник відділу економіки, менеджменту та трансферу інновацій у тваринництві, <https://orcid.org/0009-0004-1414-8150>
БУНЄЄВ Іван Олександрович, науковий співробітник відділу економіки, менеджменту та трансферу інновацій у тваринництві, <https://orcid.org/0009-0001-8390-7948>

ФУНКЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ

Головко Б. І., Бунєєв І. О. Функції стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери.

Стаття присвячена обґрунтуванню функцій стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери та визначенню сучасних моделей аналізу ризиків. Встановлено, що стратегічне управління ризиками є невід'ємною частиною ефективного функціонування підприємств агросфери, оскільки ця галузь має високий рівень залежності від природно-кліматичних, економічних та ринкових факторів. Доведено, що основні функції стратегічного управління ризиками – прогностична, діагностична, превентивна, захисна, адаптаційна та контрольна – тісно взаємопов'язані та забезпечують комплексний підхід до ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків. Використання сучасних методів аналізу та оцінки ризиків, таких як статистичний аналіз, моделювання сценаріїв, SWOT-аналіз, моніторинг зовнішнього середовища та цифрові технології, дозволяє підприємствам ефективно реагувати на виклики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. З'ясовано, що у сучасних умовах глобалізації та змін клімату особливого значення набувають інноваційні підходи до управління ризиками, включаючи цифровізацію, страхові механізми, диверсифікацію виробництва та впровадження екологічно стійких технологій.

Ключові слова: агропродовольча сфера, ефективність, загрози, підприємство, ризики, розвиток, стійкість, стратегічне управління, функції.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Агропродовольча сфера є однією з найважливіших галузей економіки, оскільки забезпечує продовольчу безпеку країни, стабільність соціально-економічного розвитку та ефективне використання природних ресурсів. Проте її діяльність супроводжується високим рівнем ризиків, зумовлених нестабільністю ринкової кон'юнктури, впливом природно-кліматичних факторів, державним регулюванням, змінами в законодавстві,

коливаннями цін на продукцію та ресурсами, що використовуються у виробництві.

У зв'язку з цим стратегічне управління ризиками є надзвичайно актуальним для підприємств агропродовольчого сектору, оскільки воно дозволяє не лише зменшувати негативні наслідки можливих загроз, а й ефективно використовувати нові можливості для розвитку. Застосування стратегічного підходу до управління ризиками сприяє підвищенню стійкості підприємств до зовнішніх і

¹Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

внутрішніх викликів, покращенню фінансової стабільності, підвищенню конкурентоспроможності та формуванню довгострокової стратегії розвитку.

Важливо зазначити, що функції стратегічного управління ризиками охоплюють аналіз і прогнозування можливих загроз, розробку заходів з їх мінімізації, контроль і моніторинг ризиків, а також адаптацію підприємств до змін у зовнішньому середовищі. Сучасні методи управління ризиками дозволяють впроваджувати ефективні механізми страхування, диверсифікації виробництва, інноваційного розвитку та цифровізації агробізнесу.

Таким чином, тема дослідження є актуальною як з наукової, так і з практичної точки зору, оскільки спрямована на розробку ефективних підходів до управління ризиками в агропродовольчій сфері, що своєю чергою, сприяє зміцненню національної економіки та розвитку сільськогосподарського виробництва в умовах глобальних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різні аспекти стратегічного управління ризиками на підприємствах, зокрема агропродовольчої сфери, розкрито в роботах А. Афанасьєвої, І. Боришкевич, В. Бутенко, Т. Воронько-Невідничої, Д. Дячкова, О. Єрмакова, І. Лагунової, С. Писаренко, Л. Сарани, Г. Ус, В.М. Якубів та інших.

Проте, на нашу думку, питання обґрунтування функцій стратегічного управління

ризиками аграрних підприємств, а також визначення сучасних моделей аналізу таких ризиків, у наукових працях не знайшли комплексного відображення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в обґрунтуванні функцій стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери та визначенні сучасних моделей аналізу ризиків.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Більшість суб'єктів агробізнесу в сучасних умовах зазнають значних змін у розумінні важливості стратегічного підходу та визначенні довгострокових напрямів розвитку. Найуспішніші підприємства, прагнучи отримати конкурентні переваги в нестабільному та непередбачуваному економічному середовищі, орієнтуються на довгострокове виживання. Це зумовлює необхідність розробки стратегій і створення ефективної системи стратегічного планування [2].

Ключовим елементом ефективної діяльності агропідприємств є стратегічне управління ризиками, яке допомагає передбачати, аналізувати та мінімізувати потенційні загрози, які можуть впливати на їхню стабільність та конкурентоспроможність.

Спираючись на дослідження провідних учених та практиків [1; 3; 5; 6; 8] згрупуємо основні функції стратегічного управління ризиками підприємств агросфери, визначимо їх зміст та цілі (табл. 1).

Таблиця 1. Основні функції стратегічного управління ризиками підприємств агросфери

Функція	Зміст	Основна ціль	Приклад застосування
Прогностична	Аналіз та прогнозування можливих ризиків, моніторинг ринку та зовнішніх факторів	Завчасне виявлення потенційних загроз та їх оцінка	Використання метеопрогнозів для оцінки ризику посухи або заморозків
Діагностична	Визначення слабких місць у діяльності підприємства, аналіз уразливості до ризиків	Оцінка фінансового стану, виявлення основних загроз	SWOT-аналіз підприємства для визначення ризикових чинників
Превентивна	Розробка заходів для зниження ймовірності виникнення ризиків	Запобігання ризиковим ситуаціям, мінімізація негативного впливу	Використання страхування посівів, диверсифікація виробництва
Захисна	Реагування на вже існуючі ризикові ситуації, заходи з мінімізації збитків	Збереження фінансової стійкості підприємства	Використання резервних фондів або державної підтримки у разі стихійного лиха
Адаптаційна	Гнучке пристосування до змін у зовнішньому середовищі	Підвищення стійкості підприємства до змінних факторів	Перехід на стійке землеробство, використання альтернативних поставальників
Контрольна	Оцінка ефективності реалізованих заходів управління ризиками	Коригування стратегії управління ризиками	Впровадження цифрових систем моніторингу стану посівів або ринку збуту

Джерело: складено авторам на підставі [1; 3; 5; 6; 8]

Зупинимося більш детально на характеристиках вказаних функцій, в тому числі:

1. *Прогностична функція.* Одна з основних функцій стратегічного управління ризиками – це передбачення можливих загроз і змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. Для цього використовуються методи аналітики, статистичного моделювання, моніторингу ринку, а також вивчення природно-кліматичних умов, законодавчих змін та економічних тенденцій. Наприклад, аналіз метеорологічних умов дозволяє прогнозувати ризики неврожаю, що дає можливість завчасно розробити стратегії адаптації, такі як диверсифікація виробництва або використання страхових механізмів.

2. *Діагностична функція.* Ця функція спрямована на виявлення слабких місць у діяльності підприємства, які можуть стати джерелами ризику. Вона передбачає проведення SWOT-аналізу (сильні та слабкі сторони, можливості та загрози), фінансової оцінки ризиків та визначення основних точок уразливості. Наприклад, якщо підприємство залежить від одного поставальника сировини, це створює ризик перебоїв у виробничому процесі. Діагностична функція дозволяє вчасно виявити такі загрози і знайти альтернативні шляхи вирішення проблеми.

3. *Превентивна функція.* Превентивне управління ризиками спрямоване на мінімізацію ймовірності настання негативних подій. Це включає

розробку запобіжних заходів, страхування, диверсифікацію діяльності, розширення ринків збуту, укладання довгострокових контрактів тощо. Наприклад, агропідприємства можуть використовувати системи зрошення для зменшення ризику засухи або впроваджувати сучасні технології зберігання продукції, щоб уникнути втрат від псування товарів.

4. *Захисна функція.* Ця функція передбачає розробку механізмів компенсації збитків у разі виникнення ризикових ситуацій. Основними інструментами є страхування, резервні фонди, використання форвардних контрактів та програм державної підтримки агросектору. Наприклад, фермерські господарства можуть застрахувати свої посіви від стихійних лих, що дозволить їм отримати фінансову компенсацію у разі втрати врожаю.

5. *Адаптаційна функція.* Оскільки агропродовольча сфера є однією з найбільш залежних від зовнішніх факторів, важливо мати гнучкі механізми адаптації. Ця функція включає розробку стратегій реагування на зміни в економіці, політиці, кліматі та ринковому середовищі. Прикладом адаптаційної функції є перехід підприємств до органічного землеробства у відповідь на зростання попиту на екологічно чисту продукцію.

6. *Контрольна функція.* Контроль ризиків є завершальним етапом стратегічного управління. Він включає постійний моніторинг впроваджених заходів, оцінку їхньої ефективності та коригування стратегії при необхідності. Для реалізації цієї функції підприємства використовують сучасні цифрові технології, системи GPS-контролю за посівами, автоматизовані аналітичні платформи тощо.

Функції стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери тісно взаємопов'язані та спрямовані на забезпечення стійкості та ефективності діяльності. Використання комплексного підходу до аналізу ризиків, їхнього попередження, захисту та адаптації допомагає підприємствам знижувати втрати, підвищувати прибутковість і забезпечувати довгостроковий розвиток у мінливих умовах ринку.

Для якісного виконання контрольної функції слід застосовувати сучасні моделі аналізу ризиків у стратегічному управлінні.

Оцінка та аналіз ризиків є ключовим етапом стратегічного управління, оскільки дозволяють виявити загрози, оцінити їхній вплив на підприємство та розробити ефективні заходи мінімізації. Аналіз наукових праць з теми дослідження [4; 7] дає підстави стверджувати про існування двох основних підходів до оцінки ризиків, а саме: кількісні та якісні методи оцінки ризиків.

Кількісні методи базуються на використанні математичних та статистичних розрахунків для вимірювання рівня ризику. Вони дозволяють визначити ймовірність настання ризикової події та її потенційні наслідки.

Серед основних інструментів кількісної оцінки назвемо такі:

– метод статистичного аналізу, який використовується для оцінки ризиків на основі

історичних даних (наприклад, аналіз минулих коливань врожайності через кліматичні умови). До інструментів належать середнє арифметичне значення, стандартне відхилення, дисперсія та кореляційний аналіз;

– метод ймовірнісного аналізу (Монте-Карло), який використовується для моделювання сценаріїв розвитку подій та визначення ризику. Полягає у проведенні великої кількості симуляцій можливих сценаріїв та визначенні найбільш вірогідного розвитку подій;

– аналіз чутливості (Sensitivity Analysis), який визначає, наскільки змінні (наприклад, ціни на ресурси чи попит на продукцію) впливають на кінцевий результат. Дозволяє визначити критичні фактори ризику та сфокусувати увагу на їх мінімізації;

– метод VaR (Value at Risk – вартість під ризиком), який використовується у фінансовому менеджменті для визначення потенційних втрат при заданому рівні довіри. Допомагає оцінити максимальні збитки, які підприємство може понести внаслідок негативних подій;

– форвардний аналіз (Forward Analysis), який передбачає прогнозування майбутніх ризиків на основі поточних тенденцій та факторів. Застосовується у стратегічному плануванні, наприклад, для оцінки ризиків глобального потепління у сільському господарстві.

Якісні методи оцінки ризиків базуються на експертному аналізі та систематичному вивченні ризиків без точних математичних розрахунків. Вони часто застосовуються у поєднанні з кількісними методами. Основними якісними методами оцінки ризиків є:

– SWOT-аналіз (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats), який дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони підприємства, можливості розвитку та загрози. Використовується для стратегічного планування, визначення ризикових факторів та пошуку оптимальних шляхів управління;

– аналіз сценаріїв (Scenario Analysis), що досліджує можливі варіанти розвитку подій у майбутньому та допомагає моделювати вплив різних факторів (наприклад, зміни цін на продукцію, вплив кліматичних умов) на бізнес;

– метод експертних оцінок, який передбачає використання думок та досвіду спеціалістів у галузі для оцінки ризиків. Він часто застосовується у сферах, де складно отримати точні статистичні дані.

– метод дерева рішень (Decision Tree Method), який візуалізує можливі варіанти розвитку подій та їх наслідки. Використовується для прийняття управлінських рішень у нестабільних умовах.

– PEST-аналіз (Political, Economic, Social, Technological), який оцінює зовнішні фактори, що можуть впливати на діяльність підприємства. Враховує політичні, економічні, соціальні та технологічні ризики.

У межах нашого дослідження доцільним вбачається з'ясувати, які ж сучасні моделі аналізу ризиків є найбільш ефективними. Сучасні підходи до аналізу ризиків ґрунтуються на

комплексному використанні кількісних і якісних методів. Серед найбільш ефективних моделей можна виділити такі:

1. ERM (Enterprise Risk Management – система управління ризиками підприємства) – це комплексний підхід, що охоплює всі рівні підприємства та включає процеси ідентифікації, оцінки, реагування та моніторингу ризиків. Використовується великими агропідприємствами для стратегічного управління ризиками.

2. ISO 31000 – Міжнародний стандарт управління ризиками, який дозволяє підприємствам створювати ефективні системи управління ризиками відповідно до світових стандартів. Включає рекомендації щодо ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків.

3. RMP (Risk Management Process – процес управління ризиками). Це послідовний підхід, який складається з ідентифікації ризиків, аналізу, розробки стратегій управління та контролю. Він є важливим для прогнозування можливих загроз і розробки заходів щодо їх мінімізації.

4. Методика COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) – одна з найпоширеніших моделей управління ризиками, яка акцентує увагу на контролі процесів та корпоративному управлінні. Вона дозволяє будувати систему управління ризиками, що інтегрується у загальну стратегію компанії.

5. AI-Based Risk Analysis (аналіз ризиків на основі штучного інтелекту). Йдеться про використання штучного інтелекту для прогнозування ризиків та аналізу великих масивів даних. Такий підхід допомагає аграрним підприємствам оцінювати ринкові коливання, погодні ризики та поведінку споживачів у режимі реального часу.

Отже, оцінка та аналіз ризиків є невід'ємною частиною стратегічного управління агропродовольчими підприємствами. Використання сучасних методів та моделей дозволяє підприємствам ефективно прогнозувати загрози, розробляти превентивні заходи та мінімізувати потенційні збитки. Поєднання якісних і кількісних методів дозволяє отримати всебічну картину

ризиків та вибрати оптимальну стратегію управління.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Стратегічне управління ризиками є невід'ємною частиною ефективного функціонування підприємств агросфери, оскільки ця галузь має високий рівень залежності від природно-кліматичних, економічних та ринкових факторів. Успішне управління ризиками дозволяє підприємствам не лише мінімізувати загрози, а й знаходити нові можливості для розвитку, що сприяє підвищенню їхньої конкурентоспроможності та фінансової стабільності.

Основні функції стратегічного управління ризиками – прогностична, діагностична, превентивна, захисна, адаптаційна та контрольна – тісно взаємопов'язані та забезпечують комплексний підхід до ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків. Використання сучасних методів аналізу та оцінки ризиків, таких як статистичний аналіз, моделювання сценаріїв, SWOT-аналіз, моніторинг зовнішнього середовища та цифрові технології, дозволяє підприємствам ефективно реагувати на виклики та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Крім того, у сучасних умовах глобалізації та змін клімату особливого значення набувають інноваційні підходи до управління ризиками, включаючи цифровізацію, страхові механізми, диверсифікацію виробництва та впровадження екологічно стійких технологій. Державна підтримка та міжнародний досвід також відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного ризик-менеджменту.

Таким чином, стратегічне управління ризиками в агропродовольчій сфері є необхідним інструментом для досягнення стабільного розвитку, підвищення ефективності діяльності підприємств та забезпечення продовольчої безпеки країни. Використання комплексного підходу до управління ризиками дає змогу знизити потенційні загрози, адаптуватися до змінного середовища та забезпечити довгостроковий успіх підприємств у сучасних умовах.

Література.

1. *Боришкевич І. І.* Методологія формування стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/156.pdf.
2. *Дячков Д. В., Ананьєва Ю. В.* Концептуальні аспекти стратегічного управління суб'єктами господарювання агропродовольчої сфери. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 60. С. 80-86. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct60-15>.
3. *Єрмаков О. Ю., Лайко О. О.* Методологія формування стратегій розвитку сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2014. Вип. 200 (2). С. 107-114.
4. *Ніценко В. С., Руденко С. В.* Управління ризиками на підприємствах агропродовольчої сфери. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 3. С. 12-21.
5. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств : монографія / Р.Ф. Бруханський, М.К та ін. Тернопіль : Крок, 2015. 300 с.
6. *Писаренко С. В., Іванько М. В., Грицаєнко М. О.* Стратегічне управління розвитком потенціалу аграрного підприємства в умовах адаптаційних змін. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 27. Ч. 2. С. 29-34.
7. *Руденко С. В., Попов Д. О., Цюпак В. П.* Механізм забезпечення ризикостійкості в системі управління діяльністю підприємств в кризових умовах. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 2. С. 78 – 82. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-13>.
8. *Якубів В. М.* Збалансований розвиток аграрних підприємств у сільському зростанні: монографія. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2011. 320 с.

References.

1. *Boryshkevych, I. I.* (2018). Metodolohiia formuvannia stratehii rozvytku silskohospodarskykh pidpriumstv [Methodology for developing the strategy of agricultural enterprises development]. *Efektivna ekonomika*, No. 4. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/156.pdf.

2. Diachkov, D. V., & Ananieva, Yu. V. (2021). «Conceptual aspects of strategic management of agrifood sector business entities». *Infrastruktura rynku*, No. 60, Pp. 80-86. <https://doi.org/10.32843/infrastruct60-15>.
3. Yermakov, O. Yu., & Laiko, O. O. (2014). «Methodology for developing strategies for agricultural enterprises». *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya: Ekonomika, ahraryni menedzhment, biznes*, No. 200 (2), Pp. 107-114.
4. Nitsenko, V. S., & Rudenko, S. V. (2017). «Risk management in agrifood enterprises». *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, No. 3, Pp. 12-21.
5. Brukhanskyi, R. F., & Mykola, K., et al. (2015). *Oblikovo-analitychne i orhanizatsiino-pravove zabezpechennia diialnosti ahrarynykh pidpriemstv* [Accounting-analytical and organizational-legal support of agricultural enterprises' activities]. Ternopil: Krok.
6. Pysarenko, S. V., Ivanko, M. V., & Hrytsaienko, M. O. (2019). «Strategic management of agricultural enterprise potential development under adaptation changes». *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, No. 27, Part 2, Pp. 29-34.
7. Rudenko, S. V., Popov, D. O., & Tsiupak, V. P. (2024). «Mechanism for ensuring risk resilience in the management system of enterprises under crisis conditions». *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, Vol. 9, No. 2, Pp. 78-82. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-13>.
8. Yakubiv, V. M. (2011). *Zbalansovanyi rozvytok ahrarynykh pidpriemstv u silskomu zrostanti* [Balanced development of agricultural enterprises in rural growth]. Ivano-Frankivsk: Vydavnytstvo Prykarpatskoho natsionalnoho universytetu im. Vasylia Stefanyka.

Abstract.

Holovko B., Bunieiev I. Functions of strategic risk management of agri-food enterprises.

The article is devoted to the justification of the functions of strategic risk management of agri-food enterprises and the definition of modern risk analysis models. It has been established that strategic risk management is an integral part of the effective functioning of agri-food enterprises since this industry has a high level of dependence on natural, climatic, economic, and market factors. Successful risk management allows enterprises to minimize threats and find new opportunities for development, which contributes to increasing their competitiveness and financial stability. It is proved that the main functions of strategic risk management - predictive, diagnostic, preventive, protective, adaptive, and control - are closely interconnected and provide a comprehensive approach to identifying, analyzing, and minimizing risks. Modern risk analysis and assessment methods, such as statistical analysis, scenario modeling, SWOT analysis, environmental monitoring, and digital technologies, allow enterprises to respond to challenges and make informed management decisions effectively. It was found that innovative approaches to risk management are of particular importance in the current conditions of globalization and climate change, including digitalization, insurance mechanisms, diversification of production, and the introduction of environmentally sustainable technologies. State support and international experience are important in ensuring effective risk management. Thus, strategic risk management in the agri-food sector is necessary for achieving sustainable development, increasing the efficiency of enterprises, and ensuring the country's food security. Using an integrated approach to risk management makes it possible to reduce potential threats, adapt to a changing environment, and ensure the long-term success of enterprises in modern conditions.

Keywords: agri-food sector, efficiency, threats, enterprise, risks, development, sustainability, strategic management, functions.

Стаття надійшла до редакції 25.11.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Головко Б. І., Бунієєв І. О. Функції стратегічного управління ризиками підприємств агропродовольчої сфери. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 6. С. 80-84.

Holovko B., Bunieiev I. Functions of strategic risk management of agri-food enterprises. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 6, pp. 80-84.

УДК: 338.47:658.5:004; JEL classification: L81
DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-6-17>

ЄГІОЗАР'ЯН Артур Генріхович, кандидат економічних наук, Північно-східний офіс
Держаудитслужби, заступник начальника офісу, <https://orcid.org/0009-0006-2245-8858>

КОНТРОЛІНГ У СФЕРІ E-COMMERCE

Єгіозар'ян А. Г. Контролінг у сфері e-commerce.

У статті досліджуються актуальні аспекти впровадження контролінгу у сфері e-commerce в умовах цифровізації економіки. Висвітлено роль контролінгу як інструмента для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів, зниженню витрат та збільшенню задоволеності клієнтів. Проведений аналіз літературних джерел та останніх наукових досліджень дозволив визначити ключові напрями інтеграції цифрових технологій у контролінгові процеси, включаючи використання систем автоматизованого прогнозування попиту, аналітичних платформ. Особливу увагу приділено метрикам ефективності, серед яких конверсія сайту, середній чек, рівень відмов, рівень повторних покупок, а також показники часу перебування на сайті. У статті окреслено значення автоматизації логістичних процесів, зокрема використання систем управління складом (WMS) для оптимізації обробки замовлень і повернень. Проаналізовано інструменти, що дозволяють підприємствам оперативно реагувати на зміни ринку, мінімізувати ризики та підвищувати якість прийняття управлінських рішень. Зазначено, що впровадження єдиного інформаційного простору для об'єднання даних з різних джерел залишається важливим завданням для подальшого вдосконалення контролінгу.

Ключові слова: контролінг, e-commerce, цифровізація, логістика, повернення товарів, аналітичні платформи, автоматизація, стратегічне управління.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сфера e-commerce є одним із найбільш динамічних сегментів економіки, що зазнає постійних змін під впливом технологічних інновацій, змін споживчих уподобань та глобальних викликів. У таких умовах ефективне управління бізнес-процесами стає критично важливим для

збереження конкурентоспроможності. Зокрема, постає питання оптимізації ключових аспектів діяльності: аналізу онлайн-продажів та управління поведінкою клієнтів, а також контролю за логістичними процесами, включаючи обробку повернень товару. Недостатній аналіз ключових метрик, таких як конверсія, середній чек, рівень